

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
6. februar 2015

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 170 (Alm. del) af 22. december 2014 stillet efter ønske fra Frank Aaen (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvordan udviklingen har været med hensyn til brugerbetaling for offentlige ydelser fra og med 2002? Der tænkes både på brugerbetaling i forhold til velfærdsydelser i bred forstand, og på gebyrer for diverse ydelser m.m.

Svar

Finansministeriet har undersøgt mulighederne for at tilvejebringe en samlet og konsolideret oversigt over udviklingen i brugerbetaling i forhold til velfærdsydelser i bred forstand, og på gebyrer for diverse ydelser m.m. siden 2002.

Der kan umiddelbart ikke udarbejdes en samlet og konsolideret oversigt som ønsket.

Nedenfor redegøres for udviklingen på forskellige sektorområder.

For så vidt angår kommunerne er det på baggrund af eksisterende regnskabsregistre-
ringer ikke muligt at udarbejde en samlet oversigt over udviklingen i brugerbetalinger
og gebyrer, der er opkrævet af borgerne fra og med 2002.

Nedenfor fremgår en oversigt over kommunernes samlede indtægter fra forældre-
betaling på SFO/skole-, dagtilbudsområdet og indtægter fra betaling for madser-
vice og aflastning mv. på ældre/handicapområdet fra 2002-2013, *jf. tabel 1*.

Nedenstående oversigt omfatter blandt andet ordninger, hvor borgeren selv af-
holder en del af en udgift og får resten dækket af kommunen, og hvor der dermed
ikke kan aflæses en indtægt i de kommunale regnskaber.

Herudover er der ikke medregnet indtægter fra forældrebetaling i forbindelse med
døgnanbringelse mv. samt borgernes betaling af eksempelvis husleje i botilbud
oprettet efter serviceloven, da denne form for betaling har til formål at ligestille
beboerne med beboere i lignende tilbud oprettet i almene boliger, hvor beboerne
betaler husleje til et alment boligselskab og ikke til kommunerne, men hvor der
ydes tilsvarende hjælp og støtte i forbindelse med boligen.

Det skal endvidere bemærkes, at den maksimale forældrebetalingsandel faldt fra 33 til 25 pct. for 0-3 årige fra 1. januar 2006 og for 3 årige frem til skolealderen fra 1. januar 2007. Herudover er tallene igennem årene påvirket af en vis omlægning i kommunerne fra fritidshjem til SFO.

Slutteligt bemærkes det, at udviklingen i indtægterne generelt er påvirket af ændringer i betalingsreglerne samt udviklingen i antallet af modtagere af de omfattede ydelser og tilbud, herunder fx at tallene igennem årene er påvirket af en vis omlægning i kommunerne fra fritidshjem til SFO.

Tabel 1

Kommunernes indtægter for udvalgte offentlige ydelser (regnskabstal), 2002-2013

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mia. kr., 2015-pl												
Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud til SFO samt betalinger vedr. folkeskoler og kommunale specialskoler	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
Forældrebetaling inkl. tilskud til dagtilbud, fritidshjem og klubber	7,5	7,4	7,4	7,6	6,9	6,2	6,1	6,3	6,4	6,0	5,8	5,6
Betaling for personlig og praktisk hjælp samt forebyggende indsats og madservice for ældre og handicappede	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,5	1,6	1,7

Anm.: "Forældrebetaling inkl. fripladser og søskendetilskud til SFO samt betalinger vedr. folkeskoler og kommunale specialskoler" er defineret som fkt. 3.22.01 Folkeskoler (gr. 092), fkt. 3.22.05 Skolefritidsordninger (gr. 002, 003, 092), fkt. 3.22.08 Kommunale specialskoler (gr. 092), samt de tilsvarende grupperinger i den kontoplan, der var gældende i perioden 2002-06.

"Forældrebetaling inkl. tilskud til dagtilbud, fritidshjem og klubber" er defineret som fkt. 5.25.10 Fælles formål (gr. 017), fkt. 5.25.11 Dagpleje (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.12 Vuggestuer (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.13 Børnehaver (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.14 Integrerede institutioner (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.15 Fritidshjem (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.16 Klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud (gr. 002, 092, 093), fkt. 5.25.17 Særlige dagtilbud og særlige klubber (gr. 003, 004, 005, 006, 007, 008, 092, 093), fkt. 5.25.18 Åbne pædagogiske tilbud, legesteder m.v. (gr. 092), fkt. 5.25.19 Puljeordninger og privatinstitutioner (gr. 005, 007), samt de tilsvarende grupperinger i den kontoplan, der var gældende i perioden 2002-06.

"Betaling for personlig og praktisk hjælp samt forebyggende indsats og madservice for ældre og handicappede" er defineret som fkt. 5.32.32 Pleje og omsorg mv. af ældre og handicappede (gr. 092, 093, 095) og fkt. 5.32.33 Forebyggende indsats for ældre og handicappede (gr. 092, 093), samt de tilsvarende grupperinger i den kontoplan, der var gældende i perioden 2002-06.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har oplyst, at det er muligt at foretage en positiv afgrænsning af en række af de kommunale gebyrindtægter i den kommunale kontoplan, hvor det med sikkerhed vides, at kommunerne opkræver gebyrer, og hvor disse indtægter med betydelig sikkerhed kan afgrænses.

Det drejer sig om det kommunale forsyningsområde, der skal hvile i sig selv, dvs. hvor indtægter og udgifter set over en årrække skal balancere. Ligeledes findes der afgifter og gebyrindtægter i forbindelse med skadedyrsbekæmpelse, parkering og byggesagsbehandling.

Nedenfor fremgår udviklingen gebyrindtægter vedr. det kommunale forsyningsområde, skadedyrsbekæmpelse, parkering og byggesagsbehandling, jf. tabel 3.

Tabel 3**Kommunale gebyrindtægter (regnskabstal), 2002-2013**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mia. kr., 2015-pl												
Skadedyrsbekæmpelse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Forsyningsvirksomheder mv.	11,9	11,9	12,4	10,2	10,6	10,5	9,9	7,6	4,4	4,2	4,5	4,5
Byggesager	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Parkering	-	-	-	-	-	-	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Anm.: "Skadedyrsbekæmpelse" er defineret som fkt. 0.55.91 Skadedyrsbekæmpelse (art 7.9). "Forsyningsvirksomheder mv." er defineret som HK 1 Forsyningsvirksomheder mv. (art 7.9). "Byggesager" er defineret som fkt. 6.45.51 Gebyr for byggesagsbehandling (gr. 097) (art 7.9) (2002-2012) og fkt. 6.45.56 Byggesagsbehandling (art 7.9) (2013). "Parkering" er defineret som fkt. 2.22.07 Parkering (gr. 006, 091 og 092) (art 7.9). Det er ikke muligt afgrænse indtægter vedr. parkering i den kommunale kontoplan for 2008.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Udviklingen i de kommunale gebyrindtægter fra forsyningsvirksomheder skal bl.a. ses i lyset af selskabsgørelsen af visse kommunale forsyningsvirksomheder, der betyder, at gebyrindtægterne ikke længere fremgår af de kommunale regnskaber.

For så vidt angår brugerbetaling på det regionale sundhedsområde kan der ikke på samme måde som det er gjort for kommunerne foretages en opgørelse af egenbetalingen via de regionale regnskaber. Det skyldes, at der dels ikke er egentlig brugerfinansiering på sygehusområdet eller hos den praktiserende læge eller speciallæge (regeringen fjernede ved sin tiltrædelse den brugerfinansiering, den tidligere regering havde indført på bl.a. fertilitetsbehandling), dels at brugerfinansiering til medicin og praksisydelser (udover almen praksis og speciallæger) opkræves ved kilden, og at det dermed kun er det offentlige tilskud til de nævnte områder, der indgår på de regionale regnskaber.

Der foretages løbende opgørelser af den samlede brugerbetaling på sundhedsområdet opgjort efter de internationale nationalregnskabsregler. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til opgørelser fremsendt af ministeren for sundhed og forebyggelse, *jf. svar på Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets spørgsmål nr. 457 af 5. februar 2014*. Det bemærkes i den forbindelse, at de samlede opgørelser efter internationale regnskabsregler omfatter al betaling, som borgerne betaler direkte, og dermed også ydelser på fx private sygehuse herunder forsikringsdækkede udgifter, som er gennemført på eget initiativ uden om det offentlige sundhedsvæsen. Det er således ikke muligt at udarbejde en opgørelse, som alene omfatter brugerbetaling for offentlige sundhedsydelser.

For staten er det muligt at udarbejde en oversigt over statens indtægter fra kontrolafgifter og gebyrer (standardkonto 13 i statens kontoplan) siden 2003, *jf. tabel 5*. Det kan fx være kontrolafgifter under Fødevareministeriet, registrering af lægemidler mv. Data skal tages med en række forbehold, *jf. også besvarelsen af S3450 fra Folketingsåret 2005-2006*.

Tabel 5**Kontrolafgifter og gebyrer, 2002-2013**

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mia. kr., årets priser	-	4,6	4,6	2,6	2,7	3,0	3,3	3,2	2,5	2,7	2,7	2,7

Anm.: Regnskabstal for 2003-2005 er fra regnskabsdatabasen, hvor den daværende standardkonto 25 er anvendt.

Regnskabstal for 2006-2013 er baseret SKS dynamisk rapportering, hvor standardkonto 13 er anvendt.

Kilde: Egne beregninger.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon